

SVENSK VECKOTIDNING

TIÖNDE
ÅRG.
№ 26

Prenumerationspris:
Helt år Emk. 225:—
Halvt „ „ 125:—
I utlandet:
Helt år Emk. 350:—
Halvt „ „ 200:—

UTKOMMER
ALLA ONSDAGAR
Redaktion:
Svenska Folkförbundet
Redaktör: N. Blees
Reval, Riddaregatan 3.

Annonspris
enligt överenskom-
melse.
För längre annonse-
ring beviljas rabatt.

17 aug.
1927

Birkasvännernas fest.

Söndagen den 7 augusti ägde Birkasvännernas sommarfest rum på Birkas folkhögskola. Förutom att det bjöds på sång, musik, sagouppläsning samt uppläsning av föreningens trevliga och lärorika handskrivna tidning av de egna funktionärerna, hade de församlade ungdomarna, vars antal uppgick till över 200 personer, det stora nöjet höra ett medryckande tal av skolans sommarrektor, magister L. Stenberg, från Finland och ett intressant föredrag av rådman G. Lenpold, som tillfälligtvis var närvarande, hemma från Finland. Allas vår kända fru H. Wichmann underhöll med härlig solosång, som mottogs med livligt bifall. — Magister Stenberg framhöll bl. a., att den allsvenska tanken tagit svenskarna helt därborta på andra sidan viken, i det svenska Finland. Svenskarna där känna sig som ett med övriga svenskar. Det gives icke kärare tillfällen än då finlandssvenskar få växla handslag med svenskar i andra länder. "Då vet Ni ock," sade den ärade talaren, "huru vi känna för och med Eder, Aibosvenskar, huru vi äro ett med Eder, huru Edra sorger äro bekymmer för oss och Eder framgång är glädje för oss." Talaren påvisade även, vilken stor betydelse Birkas hade för Aiboland. "Jag ville säga," yttrade magister Stenberg vidare, "att liksom vi i våra strävanden ha vårt kraftigaste och stoltaste bålverk i Åbo

Akademi, äger Ni ett sådant bålverk i denna kulturinstitution här på Birkas."

Rådman Leopold berörde i sitt innehållsrika föredrag svensketsarbetet ute i världen. Det var oftast svenskarnas rörlighet och lätthet att lära sig främmande språk som var orsaken till avsvenskning, t. ex. i Amerika. Svenskarna i Estland hade dock, enligt talaren, underbart lyckats bevara sin svenskhet under långa tider. — Talarna belönades med ihållande applåder.

N. Blees tackade de främmande, som bevärdigat Birkas med sitt besök och så kraftigt bidragit till att göra den i allt lyckade festen innehållsrik, och framhöll till slut, vilken stor uppgift just Birkasvännerna hade att fylla, då det gällde svensketsarbetet.

Efter ännu några trevliga nummer av de egna funktionärerna, var det slut med Birkafesten för den gången.

Kretsradsvalen i Harrien.

Som läsarna minnas, blevo kretsradsvalen i Harrien, som ägde rum för några månader sedan, till följd av vissa formfel icke godkända. Efter några dagar, nämligen den 21 och 22 dennes, blir det nyval. Nu gäller det för de svenska väljarna att vara på sin vakt och skydda de svenska intressena här i Harrien. Svenskarna ha även här viktiga saker att försvara, och det är först och främst vårt svenska språk, våra svenska skolor och de svenska

kommunalförvaltningarna. De kretsar, som här i Harrien i dessa avseenden stått oss närmast, höra till det estniska folkpartiet. Då kretsradsvalen strängt taget icke äro politiska utan mera av lokal karaktär, kunna vi med gott samvete — till vilka politiska partier vi än annars räkna oss — rösta med detta parti, med andra ord rösta på våra egna män, som låtit uppställa sig på Rågö, Wichterpals och Korkislistan och den andra svenska listan, Nargölistan. Alla dessa kandidater höra till svenska folkförbundet, men ha nu vid kretsradsvalen förenats med det estniska folkpartiet och gått till valen under samma partibenämning.

Nu be vi våra svenska väljare, både män och kvinnor, mangrannt infinna sig till valen på söndagen och måndagen (21 och 22 aug.) och rösta endast på de svenska listorna, så kanske vi även — trots vår fåtalighet — lyckas få en svensk plats i rådet, och det är en viktig sak. Må ingen låta narra eller skrämja sig av andra partier. Under valtider lovas mycket och ljuges mycket, men svenskarna veta nog av gammalt, att det är klokast att hålla sig till de egna männen. — Ju mera röster vi få, desto större utsikter blir det för oss att få en plats. Kom därför fram allihop — unga och gamla.

Våra två svenska listor, som förenats med det estniska folkpartiet, upptaga följande namn

Listan I.

Praktiska jordbrukare, fiskare, kommunalmän och föreningsfunktionärer på Rågöarna, i Wichterpal och i Korkis-

1. Blees, Nikolaus, Reval
2. Sydman, August, Rågö.
3. Mählberg Alfred, Lilla Rågö.
4. Enggrön, Anton, Stora Rågö.
5. Palmkron, Albert, Korkis.
6. Söderman, Alexander, Wichterpal.
7. Elfengrön, Johannes, Stora Rågö.
8. Espling, August, Lilla Rågö.
9. Norrmann, Tönis, Korkis.
10. Einbluth, Lydia, handarbetslärarinna Wichterpal.
11. Stahl, Anton, Stora Rågö.
12. Espling, Johannes, Lilla Rågö.
13. Taman, Julius, Korkis.
14. Fageström, Voldemar, Wichterpal.
15. Lindström, Voldemar, Wichterpal.
16. Lindgrön, Alexander, Korkis.
17. Bentström, Toomas, Wichterpal.
18. Nordström, August, Stora Rågö.
19. Siimberg, Johannes, Wichterpal.
20. Bertholm, Alexander, Stora Rågö.
21. Nordström, Julius, Wichterpal.
22. Lindgren, August, Stora Rågö.
23. Tönisson, August, Wichterpal.
24. Ihermann, Anton, Stora Rågö.

Listan II.

Lotsar och fiskare på Nargö.

1. Luther, Isak
2. Ambrosen, Arthur
3. Luther, Engelhard.
4. Rosen, Leander.
5. Gottkamp, Marta, lärarinna.
6. Tammik, Roman.
7. Ambrosen, Ernst.
8. Silm, Jakob.
9. Rosen, Isak.
10. Luther, Viktor.
11. Rosen, Robert.
12. Kühn, Valentin.
13. Rosen, Eduard.
14. Freiberg Ludvig.
15. Rosen, Ösvald.
16. Luther, Artur.
17. Jöesaar, Rudolf.
18. Rosen, Valentin.
19. Bertelson, Albert.
20. Luther, Daniel.
21. Boström, Johannes.
22. Sadam, Vassili.

Brev till Kustbon med anledning av läraredagen på Ormsö.

Man kan ej annat än vara ytterst glad åt att se svenskbyggdernas fackelbärare tid efter annan samlas till gemensamma rådslagningar. Nästan ensam och isolerad är läranen vid sin skola på landet läsåret om och måste utan någon som helst uppfriskning utföra sin uttrötande och själsödande syssla. Man har ju visserligen småttingarna, deras fröjder och sorger. Den sjudande unga livsenergin kan och bör ju läraren i viss mån tillgodose och betjäna sig av, men givandet, överstiger i alla fall mottagandet, varigenom energielementen urlad-

das totalt med tiden. Man är i behov av umgänge och tankeutbyte med vuxna, jämställda, för att återvinna förlorad energi. Diskussioner och överläggningar alstra nya tankar och idéer, samt komma enskilda iakttagelser i den svårknäta pedagogiska frågan till allmänt gagn. Isynnerhet ha unga diplomerade teoretiker under sådana läraredagar tillfälle att lära mycket utav äldre praktiska personer.

Enligt skildringen i Kustbon Nr. 23, d. 6 juli, har läraredagen dock tagit två de nästan viktigaste ämnen allför lätt och ytligt. Så t. ex. har gymnastiken ej ägnats mera uppmärksamhet än i förbigående i sammanhang med frågan om hälsoläran. Det är ytterst skralt ställt med gymnastiken och idrotten överhuvudtaget i våra svenskbygder, vilket förhållande ej bidrager att minska ungdomarnas klumpighet. Utom folkskolan förfoga vi ej över någon annan institution, som tager den saken om hand. Då även skolstyrelsen i de nya förordningarna förutser mycket av gymnastik i folkskolorna, så återstår endast att respekt. lärare förvärva motsvarande utbildning och taga saken med allvar främst i skolan och även utom skolan, ledande bildandet av sportcirklar eller klubbar bland vuxen ungdom. Enligt min mening borde all undervisning vid småskolan börja med gymnastik, ty barnet som börjar skollivet kan knappast gå eller stå, tala eller tuga. Detta måste inövas av läraren och det är redan ett slags gymnastiklära, som ej kan undvaras. Hur den egentliga gymnastiken, bedriven på ett lämpligt sätt, kan bidra till barnens kropps-såväl som själsenergis stärkande skulle här kanske föra för långt, men må av det sagda vara nog bevisat att läraren ej får ställa sig lojalt mot gymnastiken utan tvärtom betrakta den som medel, varigenom möjliggöres barnens kroppslika såväl som själsliga fortare sunda utveckling.

Löjligast förefaller mig dock slutresultatet vid behandlingen av frågan om Hembygdsläran. Enligt mångas mening kunde den tid, man använde för hembygdslära, användas på bättre sätt. Så heter det i redogörelsen Kustbon Nr. 23. — Är det möjligt?! Kan man verkligen inom lärarekåren yttra någonting dylikt och kunde lära-

redagen verkligen nära på enhälligt bannlysa detta ämne från skolan?! O, jag skälver vid tanken på att i anden se en lång rad av internationalistiska lärare med sina kappsäckar bryta upp till Kanada eller Australien! Stackars småttingar, vad skall det bli av dem! Saken är ej så ledd genom enskildas avsked, vilket visserligen kan förebrås även mig själv. Men hela kåren! och vid så litet kärlek och intresse för hem och hembygd är ingenting omöjligt. — Vad allt kan dock ej inrymmas i frågan hembygdslära! Först och främst hemmet, hurudant det varit förr, hurudant det kan och skall bli. Så umgängeslivet i hemmet förhållande mellan föräldrar och barn samt umgänge med grannar. Matlagning, födoämnen som användas, hur man äter, arbetar, vilar m. m. Så kommer hemmets närmaste omgivning med blomster, köksträdgård och fruktträdgård med alla olika växtslag, förekommande plantsjukdomar och skadeinsekter. Så husdjuren och allt som rör dessa, åkergrödorna och arbeten på åker och äng, fiske, sjöfart, samfärdsel, post, telegraf, telefon m. m. m. m. Här gives möjlighet att ge barnen kännedom om forntid, samtid och framtid. Det skadar alls ej om man under namnet av hembygdslära, bibringar barnen även andra nyttiga kunskaper såsom naturvetenskap, historia m. m. Tages hembygdsläran på ett fängslande sätt, så kan man lättast visa barnen vartill egentligen kunskaper och vetande behövas, och ännu mycket mera att väcka intresse och kärlek mot hem och hembygd och allt som rör sig omkring en. Lika så har läraren här det bästa tillfället att sammanlänka de av barnen förvärvade kunskaperna med det praktiska livet. — Skolat folk ansågs en tid ej duga till annat än till hästtjuvar. Denna uppfattning har sitt delvis berättigade ursprung därav att man i våra skolor uppfostrade ungdomar, som från skurits och avvants från det vardagliga praktiska livet. En sådan varelse dugde nog ej till mycket, såvida ej livets skola förr eller senare i bittra former givit den annan syn på sakerna.

Nu påstår man att ej alla lärare äro specialister på alla de nyss uppräknade områden. Dock torde ju varje lärare i alla

dessa fall finna åtskilligt intressant och nyttigt för barnen, och vad som fattas torde med tiden lätt kunna anskaffas genom självstudier. Vill hoppas att nästa lärardag tar dessa frågor mera på allvar.

Ösel d. 17. VII. 1927.

R. Timmerman.

Vem gör efter?

I "Korrespondens" julinummer omtalas en 70-årig norsk postmästare, som under de senaste två åren vid sidan om sitt dagliga arbete sysselsatt sig med att lära ryska vid Hermods institut i Malmö. Plugget har rikligen belönats, ity att postmästaren nu är lycklig nog att kunna läsa både Gogol och Lenin på herrarnas eget språk. Denne norrman, som helt oförskräckt ger sig ut och erövrar nya kunskapsområden vid en ålder, då de flesta av Adams söner — och döttrar också förresten — föredraga att helt enkelt lägga upp, kan sannerligen kallas ungdomlig. Det är ju ävenledes uppmuntrande, att någon visar oss detta förnäma sätt att roa sig i en tid, då det högljutt ropas ve över "ungdomens" förvildning och dess "dåliga nöjen".

Svenska jordbrukare besöka Estland.

Den 11 dennes anlande med Kalevipoeg från Stockholm en grupp på 11 man intresserade

svenska jordbrukare till Reval. Färdledare var direktör Leufvén, bland andra deltagare var minister Wirgo, Estlands sändebud i Stockholm. Det var med anledning av mässan, som resan företogs just nu. Dessutom ville de besökande studera Estlands jordbruk. Bl. a. gjordes en bilfärd ut till Birkas den 12 dennes, samtidigt besöktes Wormsö. Om besöket, isynnerhet på Birkas och Wormsö, där betesfonder frikostigt grundades av de besökande, skola vi nästa gång skriva utförligare.

Mässan i Reval öppnad.

Lördagen den 12 dennes öppnades mässan i Reval. Det är nu den sjätte i ordningen. Öppnandet skulle äga rum kl. 2 på dagen, men till följd av regnväder blev det uppskov till kl. 3, då Riksäldsten intog talarstolen. De utländska sändebuden och en hel mängd inbjudna gäster åhörde uppmärksamt ministrarnas tal. Därpå beskådades utställningsföremålen. — Trots regnvädet besöktes utställningen under första dagen av 5000 personer.

Utställningen är ju bra, som alltid, men denna gång är det till övervägande del utländska industrialster, som utställas.

Estland bjudes 60 milj. mark av tändstickstrusten. Svenska tändsticksaktiebolaget har erbjudit estniska regeringen att

övertaga estniska tändsticksmonopolet. Bolaget förklarar sig berett att garantera regeringen en årsinkomst av 60 miljoner estniska mark. Regeringen prövar för närvarande anbudet.

Aktion mot Revals domkyrkoförsamling. På order av inrikesministern i Estland har polisen avfordrat föreståndaren för tyska domkyrkoförsamlingen, hr Robert von Schulmann, kyrkans böcker och förmögenhetshandlingar. Då denne vägrade att utlevera desamma, tog polisen dem med våld i besittning. Likaså lade man beslag på kyrkans bankkonti.

Stora ryska flottmanövrer i Finska viken. Ända från början av juli ha ryska flottmanövrer förgiggat i Finska vikens östligaste del. Sålunda ha under de senaste dagarna från Terijoki iakttagits bl. a. 4 kryssare samt u-båtar och minfartyg. Även har man kunnat iakttaga, att flygmaskiner och rekognosceringsballonger deltaga i övningarna. I går var kanonden ute på havet så stark, att fönsterrutorna i Terijoki skakade.

Atlantflygningarna.

Flygaren Könnecke kommer att flyga aeroplanet Germania från Travemünde till Berlin för att fortsätta till Köln i och för starten till Amerika. Enligt förlojudande ärna Dessauflygarna välja ruten Hannover — Scheveningen — Ipswich — New York.

GÄSIVAREGÅRDEN

BORENSBERG

Rekommenderas

God mat — hemtrevliga rum — vackert äge.

Varamobadens Turisthotell Motala. Vid stranden av Vänern, 2.5 från Motala, omgivet av furuskog. Hjälpension 5:50—7 kr. pr dag. Vin, gillestuga med piano. Elektriskt ljus, fin sandbotten, sol- & strandbad.

Första inhemska Försäkrings-Aktiebolaget EESTI LLOID

Reval, Långgatan (Pikk) 11. Tel. 6-24 & 17-03

**LIVFÖRSÄKRING
BRANDFÖRSÄKRING
TRANSPORTFÖRSÄKRING
OLYCKSFALLFÖRSÄKRING**

De av bolaget hittills utbetalade skadesummorna belöpa sig till över

EMK. 80.000.000.—

Ett bevis på till vilken oskattbar nytta försäkring är, därför

**Försäkra Edert liv och Eder
egendom medan tid är!**

HANSA

STOCKHOLM

Eget kapital

Kr. 6.000.000

FÖRSÄKRINGSRÖRELSE

Avdelningskontor i REVAL:

S. Karja tän. 9.

KÖP SYDSVENSKA PETROLEUMS A.-B:s

BENSIN

Motor- och Belysningsolja

Tel. Malmö 11-53, 46-60

A.-B. KRONANS MINERALVATTENFABRIK

UPPSALA tillverkningar rekommenderar sina av: Sockerdricka, Lemonader, Pommis, Vichyvatten, även på sifoner, Sodavatten, Appollinaris.

Specialité: Enbärdricka — Ice-cream.**LEJONSKOR**

garanterar ett förstklassigt fabrikat med största slitstyrka. Tillverkas av

Knisslinge Skofabriks A/B Vanås.

STADSHOTELLET I

MARIESTAD

REKOMMENDERAS

BESÖK SKÖFDE

Dam-, Herr- & Barntyger

Största sortering

Billigaste priser

FRITZDORFS

KLÄDESHANDEL

St. Nygatan 40-42, STOCKHOLM

SHELL**BENSIN OCH SMÖRJOLJOR**

använder varje ekonomisk motorman
SVENSK-ENGELSKA MINERALOLJE A.-B.

RESERVERAD ANNONSPATS**STORA HOTELLET**

Linköping

Rekommenderas.

Den Gyllene Freden

Vid Järntorget, Stockholm

Riks 80 29.

MILITAR EKIPERINGS A.-B. (MEA)

Hamngatan 3A **STOCKHOLM** Norrmalmstorg
Rekommenderar sina förstklassiga färdiga HERRKLÄDER, HERR- & DAMSKRÄDDERI.
Uniforms- och Sportartiklar för segling, ritt, automobilsport etc. etc.

SKANDINAVISKA KREDITAKTIEBOLAGET

GÖTEBORG STOCKHOLM MALMÖ

Avdelningskontor över hela landet

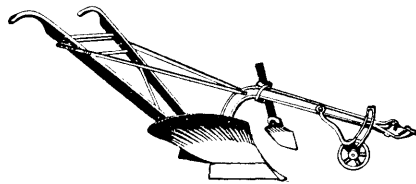
Egna fonder Kr. 182,000,000

Telegrafadress: Kreditbolaget

Svenskar i Balticum
köp vid behov**LANTBRUKS-RESORAP**från
NORRAHAMMARS BRUK

Norrahammar, Sverige.

Representanter: A.G. OSTA, Reval,

Ökonomische Gesellschaft
Lettischer Landwirte, Riga.

J. & A. Paalmani trükk. Tallinnas, V. Karja tän. 12.

Betald annonsplats**DRICK VÅR LÅGPASTEURISERADE MJÖLK**

hållbar, gräddsätter som råmjölk, har ingen kokt smak, är absolut fri från sjukdomsalstrande bakterier och har ej undergått någon som helsk kemisk förändring
Malmö Mjöksterilliserings A.-B.
Telefoner: Kontore! 437, Mejeriet 533

STADSHOTELLET i NORA

rekommenderas.
Ljusa, trevliga rum för turister.

STADSHOTELLET

Karlskrona

REKOMMENDERAS

Ny regim

OSCAR ENGMAN.

KONDITORI BAGERI

SKEPPAREGATAN 29 — TELEFON 709-76

STOCKHOLM

Rekommenderar sin specialtillverkning av: Gott Kaffebröd, Wienerbröd, Bakelser och Tårter
Högaktmingsstult

ESTER DOMINICUS**De Förenade Spetsfabrikernas Försäljningsloka**

Tel. 771-08 Grevtuegatan 13

(Hörn-butiken) NORR 19203

Specialaffär för Spetsar och Broderier. — Rikt utval av Vadstenaspetsar. Motiv och Krugar. Beställningar å linneutstyrselar. Order till landsorten expedieras omgående.

STADSHOTELLET**LINDESBERG**

REKOMMENDERAS

Automaten**FRANSKA KÖKET**

Hörngatan 26, Stockholm Tel. S. 4635.

REKOMMENDERAS!

E. LINDELL

Saluhallen

UPPSALA

Tel. 3577 Tel. 3577

REKOMMENDERAR sina

prima kött-, fläsk- & charkuterivaror i parti och minut.

BORÅS VÄVERIAKTIEBOLAG BORÅS

Alla slags bomullsvävnader

Apoteket MÅRDEN

SURBRUNNSGATAN 28

Stockholm

Järnvägsrestauranten Malmö

i nya hemtrevliga lokaler med ingång från Skeppsbron

Fullständig restaurantrörelse.
Smörgåsbuffé- Konditorilavdelning.

ELNA MÅRTENSSONS

KONDITORI OCH KAFE

Tel. 460 Hamngatan, Ystad, Tel. 460

REKOMMENDERAS

Servering under sommarmånaderna i villan Skogshyddan i landshagen Tel. 477

ESLÖV**Mina handgjorda skodon**

stämplade

SANTESSON

tillfredsställa högsta möjliga anspråk.

AXEL HELLGREN

SKRÄDDERI

SIGTUNAGATAN 11, STOCKHOLM

REKOMMENDERAS

TEL. VASA 4416.

VASA 469.

STRÖMDALENS Restaurant

GÄVLE

Rekommenderas

NY REGIM

Musik dagligen under sommaren. Vackert läge i Stadsparken. Tel. 1386.

Restaurant Central-Buffén

Bokhållargatan 1

Linköping

God mat — Humana priser — Öl och Vin.
Abonnenter mottagas

RYLANDER & RUDOLPHS

FABRIKS A.-B.

Henriksdal, Sverige

Tel.-adr. „Rudolphs“, Rt. 440 & 14440

Tillverka telefonkoll och dynamoborstar, lämpliga för alla i marknaden förekommande apparater och maskiner. — Begär offert!

FENIX**DRUVAN**

Föreningsgatan 7.

Engelbrektsgatan 5*

Intima och hemtrevliga rest.-lokaler.
Omtyckta klubbbrun.

Direktion: A.-B. MALMÖ-Restauranger.

STORA HOTELLET, Linköping.

Innehavre: Fru JENNY KLINGBOM.
Post-telegram- & telefonadress: Stora Hotellet, Linköping Intern. hotelcode. 38 rum med 50 bäddar. PRISER: Enkelrum från 5.— kr. Dubbelrum fr. 10.— kr. Lunch fr. 2:50 kr. Middag fr. 3.— kr. Supé fr. 3.— kr. Sprit — Vin — Öl.

A.-B. BJÖRKLUNDS

Nejlikeodlingar i Hammar, KRISTIANSTAD
Landets största specialodling i sitt slag:

NEJLIKOR

i alla variationer erhållas hos varje blomsterhandlare i riket

NORRKÖPINGS APOTEKARES MINERALVATTEN-AKTIEBOLAG

Grundat 1874

Sveriges äldsta Mineralvattenfabrik

Kontor o. Fabrik: Repslagareg. 31,

NORRKÖPING

Jönköpings stads och läns sparbank.

Stiftad 1831.

Huvudkontor i JÖNKÖPING. Avdelningskontor i Jönköping, Huskvarna, Norrahammar, Smålands Taberg.